

Guía Docente

Datos Identificativos					2022/23
Asignatura (*)	Economía Mundial e Española		Código	611G02011	
Titulación					
Descritores					
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos	
Grao	1º cuatrimestre	Segundo	Obrigatoria	6	
Idioma	CastelánGalegoInglés				
Modalidade docente	Presencial				
Prerrequisitos					
Departamento	Economía				
Coordinación	Nuñez Gamallo, Ramon Jose		Correo electrónico	ramon.nunez.gamallo@udc.es	
Profesorado	Fernandez Redondo, Marta Lopez Martinez, Ivan Mezo Balaca, Ines Nuñez Gamallo, Ramon Jose Sanchez Quinza-Torroja, Juan Manuel		Correo electrónico	marta.fredondo@udc.es ivan.lopezm@udc.es ines.mezob@udc.es ramon.nunez.gamallo@udc.es j.quinza-torroja@udc.es	
Web					
Descrición xeral	O estudo da economía mundial debe basearse na localización dos elementos esenciais que definen e identifican a realidade socio-económico que vai ser estudada. A economía internacional é concibida como un sistema interdependente no que o principal dinamismo xorde do centro capitalista, aínda que os seus efectos se espallan velozmente, hoxe en día, a todos os países do mundo. Xa que logo, débese comezar identificando as características estruturais do capitalismo, definindo, primeiro, as relacións económicas internacionais para, de seguida, conceptualizar a evolución desas relacións. Unha vez dado ese paso e debido a que a realidade económica en estudo consta dunha chea de feitos, obxectos e relacións, é preciso un criterio previo de selección. Por tanto, a análise comeza coas economías capitalistas desenvolvidas, céntrase logo na periferia do sistema e, ao cabo, esténdese ao ámbito das relacións económicas internacionais.				

Competencias / Resultados do título

Código	Competencias / Resultados do título

Resultados da aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título

1. Coñece-los rasgos básicos da economía mundial e española.	A1	B1	C1
2. Coñecer as interrelacións entre los fluxos de producción, renda e gasto, familiarizando ao alumnado coas principais macromagnitudes dunha economía.	A2	B2	C8
3. Coñecer os principais modelos económicos que explican funcionamento das economías, a nivel introductorio.	A3	B8	
4. Coñecer e comprender a importancia da taxa de crecemento a longo prazo e mais a magnitude das diferencias de renda entre países.	A4	B9	
5. Fixar uns coñecementos básicos das principais macromagnitudes e mais a súa sistematización a través de instrumentos de análise cuantitativo como a Contabilidade Nacional (SEC) e a Balanza de Pagamentos.	A10	B10	
6. Coñecer o fenómeno da globalización así como o seu potencial e mais os seus riscos para o desenvolvemento dos países.			
7. Coñecer e valorar o papel das institucións internacionais encargadas de regular as relacións económicas internacionais, especialmente as comerciais e financieras e os seus retos de futuro.			
8. Coñecer as formulacións en relación á sustentabilidade do desenvolvemento e as estratexias deseñadas nos últimos anos a tal efecto.			
1. Identificar as fortalezas e debilidades das economías mundial e española e posicionarse nos principais debates actuais sobre coiuntura e tendencias da economía mundial.	A5	B2	
2. Entender e analizar a influencia do crecemento da poboación, dos recursos naturais, da acumulación de capital físico e humano, da tecnoloxía, das institucións e das desigualdades no desenvolvemento económico dos países.	A6	B5	
3. Coñecer e manexar con certa habilidade as fontes estatísticas e documentais existentes relacionadas coa economía mundial e española.	A7		
4. Aplicar as ferramentas de análise económica ao estudo da economía mundial.	A8		
5. Capacidade para interpretar con rigor económico as novas relacionadas coa economía mundial e española.	A9		
6. Utilizar correctamente o léxico económico máis vencellado á materia.	A11		
	A12		

1. Compromiso ético co traballo e a sociedade.		B3	C4
2. Capacidade para traballar en equipo.		B4	C5
3. Capacidade para interesarse polos problemas económicos e mais a súa resolución.		B6	C6
4. Capacidade para reflexionar e posicionarse en relación cos problemas económicos máis relevantes.		B7	C7
5. Habilidade para procurar, filtrar, procesar e interpretar economicamente diversas fontes de información (bibliografía e estatísticas), tanto en lingua galega como española ou inglesa, mediante diferentes ferramentas, incluíndo os recursos telemáticos.			
6. Capacidade para o pensamento crítico.			
7. Actitude activa perante os feitos de actualidade que afectan ao entorno económico da economía española dentro do proceso de globalización económica.			

Contidos	
Temas	Subtemas
1. A medición da actividade económica	1. Técnicas de análise estrutural da economía.
2. A economía mundial.	2. A evolución da economía mundial e os factores de crecemento. 3. Crecemento, desenvolvemento e pobreza. A distribución da renda. 4. As relacións económicas internacionais. A globalización.
3. A economía española.	5. A evolución da economía española e os factores de crecemento. 6. Sectores produtivos e funcionais. A distribución da renda en España. 7. A inserción internacional da economía española.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Actividades iniciais	A12 B1	2	0	2
Sesión maxistral	A3 A4 A5 A6 A9 B3 B4 B6 B7 C1 C5	15	30	45
Proba mixta	A7 A8 C6 C8	2	28	30
Obradoiro	A1 A2 A10 A11 B2 B3 B4 B5 B8 B9 B10 C1 C4 C7	17	51	68
Atención personalizada		5	0	5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Actividades iniciais	Presentación da materia onde se explica ao alumnado o desenvolvemento do programa, os instrumentos de análise básicos para a medición da economía, as fontes documentais que se han utilizar durante o curso, a bibliografía recomendada e mais os requisitos necesarios para a avaliación contínua.
Sesión maxistral	Empregarase o método expositivo coa finalidade de facilitar ao estudante información organizada sobre os coñecementos fundamentais correspondentes aos distintos temas
Proba mixta	Proba escrita sobre os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos sobre a economía mundial e española.

Obradoiro	Realizaranse diferentes actividades que requiren a participación activa do alumnado. Valorarase a capacidade de análise e de razoamento do alumno afondando nos contidos propios da materia. En canto a traballo específico do alumno, propoñeranse preguntas de resposta breve para valorar o grao de aprendizaxe e a capacidade de síntese, tamén se formularán preguntas de resposta ampla relacionadas con aspectos da materia habitualmente con referencia a un texto, un gráfico, unha noticia, etc. e no seu caso tamén poden formularse preguntas onde o alumno deberá elixir unha das opcións formuladas no enunciado.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Obradoiro	As titorías en grupos reducidos (sempre que estén planificadas na docencia do Centro) destinaranse a reforzar a aprendizaxe autónoma do alumnado a través do seguimento e mais a supervisión das distintas actividades programadas (procura de datos económicos, fontes bibliográficas, resolución de problemas, exposición de traballos). O estudante pode recibir atención personalizada para resolver as súas dúbidas sobre a materia, principalmente nas titorías a través do correo electrónico, Moodle o Teams en encontros virtuais programados previamente.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Proba mixta	A7 A8 C6 C8	Proba escrita sobre os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos sobre a economía mundial e española. Realizaráse en período de exames. Esíxese unha cualificación igual o superior a 4/10 nela para superar a materia.	60
Obradoiro	A1 A2 A10 A11 B2 B3 B4 B5 B8 B9 B10 C1 C4 C7	Avaliación ó longo do curso. Dentro deste apartado considérase a participación nas clases e as actividades prácticas desenvolvidas e presentadas polo alumnado durante o curso.	40

Observacións avaliación

Dado que esta materia impártese en dúas titulacións e máis en cursos distintos, o profesor adaptará os seguintes criterios de avaliación aos seus grupos sempre informando debidamente ao alumnado.

Para superar a materia en calquer oportunidade requírese un mínimo de 5 sobre 10.

No exame final da primeira oportunidade é necesario obter un mínimo de 4 sobre 10. No caso de non acadar a cualificación mínima de 4 puntos sobre 10, a nota final será a obtida na avaliación continua.

Na avaliación da segunda oportunidade tomaráse a mellor cualificación das dúas seguintes opcións:

- a. O exame suporá o 100% da cualificación final sen ter en conta a avaliación continua.
- b. O exame suporá o 60% da cualificación e o 40% restante será o que se teña obtido no curso na avaliación continua. É necesario obter un mínimo de 4 sobre 10. No caso de non acadar a cualificación mínima de 4 puntos sobre 10, a nota final será a obtida na avaliación continua.

Na convocatoria adiantada realizarase un exame que suporá 100% da cualificación.

Está prohibido acceder á aula do exame con calquera dispositivo que permita a comunicación co exterior e/ou almacenamento da información.

Cualificación de non presentado: Corresponde ao alumnado cando só participe de actividades de avaliación que teñan una ponderación inferior ao 20% sobre a cualificación final. Condicións de realización da avaliación final:

O alumno terá que

acreditarsee personalmente según a normativa vixente.

Os

estudantes con recoñecemento de dedicación a tempo parcial, aínda que estén exentos da asistencia, serán avaliados co mesmos criterios que os alumnos a tempo completo

@font-face

{font-family:"Cambria Math";

panose-1:2 4 5 3 5 4 6 3 2 4;

mso-font-charset:0;

mso-generic-font-family:roman;

mso-font-pitch:variable;

mso-font-signature:-536870145 1107305727 0 0 415 0;}@font-face

{font-family:Verdana;

panose-1:2 11 6 4 3 5 4 4 2 4;

mso-font-charset:0;

mso-generic-font-family:swiss;

mso-font-pitch:variable;

mso-font-signature:-1593833729 1073750107 16 0 415 0;}p.MsoNormal, li.MsoNormal, div.MsoNormal

{mso-style-unhide:no;

mso-style-qformat:yes;

mso-style-parent:"";

margin:0cm;

mso-pagination:widow-orphan;

font-size:12.0pt;


```
font-family:"Times New Roman",serif;  
mso-fareast-font-family:"Times New Roman";  
mso-fareast-theme-font:minor-fareast;}.MsoChpDefault  
{mso-style-type:export-only;  
mso-default-props:yes;  
font-size:10.0pt;  
mso-ansi-font-size:10.0pt;  
mso-bidi-font-size:10.0pt;}div.WordSection1  
{page:WordSection1;}
```


Fontes de información

Bibliografía básica	Alonso, J.A. (dir.) (2015). Lecciones sobre economía mundial. 7ª edición. Ed. Thomson&Civitas, Madrid. GarcíaDelgado, J.L., Miro, R. (dir.) (20). Lecciones de economía española. 15ª edición. Ed. Thomson & Civitas, Madrid. "Las transformaciones de la economía mundial". Angeles Sánchez Díez (coord.) 2021. UAM Haga clic en el enlace https://a0a30669-17f0-4d76-8af0-b536d59fcdef.filesusr.com/ugd/ab68bd_639c19374d6f4b1d854f17a9b931d62f.pdf para abrir el recurso. Galbraith, J.K. Introducción a la economía. Una guía para todos (o casi), Ed. Crítica, Barcelona, 2001. Garicano, L. El dilema de España, Ediciones Península, Barcelona, 2014. Krugman, P.; ¡Acabad ya con esta crisis!, Crítica, Barcelona 2012. Pilling, David El delirio del crecimiento, Ed. Taurus, 2019. Prada Blanco, A. El despilfarro de las naciones, Editorial Clave Intelectual, Madrid, 2017. Requeijo, J. et alii Técnicas básicas de Estructura Económica, Delta Publicaciones, Madrid, 2007. Sachs, J. Economía para un planeta abarrotado, Debate, Barcelona, 2008. Sampedro, J.L. El mercado y la globalización, Ediciones Destino, Madrid, 2002. Páginas web de los principales organismos económicos españoles (Banco de España, BBVA, INE, Ministerio de Economía y Hacienda, Ministerio de Industria, Comercio y Turismo, etc.) Páginas web de los principales organismos económicos internacionales (EUROSTAT, Banco Mundial, FMI, OMC, OCDE, PNUD, UNCTAD, Penn World Tables, etc.).
Bibliografía complementaria	Akerlof, G. A. y Shiller, R. J. (2015): La economía de la manipulación. Deusto Centro Libros PAPPF, Barcelona. Carpintero Redondo, O. El metabolismo de la economía española. Recursos naturales y huella ecológica, Fundación César Manrique, 2005. Cohen, D. La prosperidad del mal. Una introducción (inquieta) a la economía, Ed. Taurus, Madrid, 2010. Delibes, M. y Delibes de Castro, M. La Tierra herida, Ediciones Destino, Madrid 2005. Diamond, J. Colapso. Por que unas sociedades perduran y otras desaparecen, Debate, Madrid, 2006. Galbraith, J.K. La cultura de la satisfacción, Ariel, 2000. García de la Cruz, J.M. & Durán Romero, G. Sistema económico mundial, Ed. Thomson, Madrid, 2004. González J., Requena, M. (eds.) Tres décadas de cambio social en España, Alianza Editorial, Madrid, 2005. González, M. Temas de economía española, Tirant lo Blanch, Valencia, 2008. Hamilton, C. El fetiche del crecimiento, Editorial Laetoli, Pamplona, 2006. Heilbroner, R.L. El capitalismo del siglo XXI, Ed. Península, Barcelona, 1996. Klare, M. Sangre y petróleo, Tendencias (Ediciones Urano), Barcelona, 2007. Martín Mayoral, F. (coord.) Manual de economía española: teoría y estructura, Pearson, Madrid, 2009. Muñoz, C. et alii Las cuentas de la nación II. Ejercicios, Ed. Thomson & Civitas, Madrid, 2007. Navarro, V. Bienestar insuficiente, democracia incompleta (Sobre lo que no se habla en nuestro país), Anagrama, Barcelona, 2002. Navarro, V. El subdesarrollo social de España, Anagrama, Barcelona, 2006. Nieto Solís, J.A. Organización económica internacional y globalización, Siglo XXI, Madrid, 2005. Pastor, Alfredo La ciencia humilde. Economía para ciudadanos, Crítica, Barcelona, 2007. Pugel, T. Economía internacional, Mc Graw-Hill, Madrid, 2004. Rodrik, A. La paradoja de la globalización, Editorial Antoni Bosh, 2012. Sachs, J. El fin de la pobreza, Debate, Barcelona, 2005. Sampedro, J.L. Economía humanista. Algo más que cifras, Debate, Barcelona, 2009 (prólogo de Carlos Berzosa). Sampedro, J.L., Taibo, C. Conversaciones sobre política, mercado y convivencia, Los Libros de la Catarata, Madrid, 2006. Sartori, G., Mazzoleni, G. La Tierra explota. Superpoblación y desarrollo, Ed. Taurus, Madrid, 2003. VV.AA Ejercicios de economía mundial I y II, Edicions Universitat de Barcelona, 2003.

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Principios de Macroeconomía/611G02005

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

É importante a lectura da prensa e mais de revistas económicas. Hanse poñer a disposición do estudante diversos materiais tanto na fotocopiadora como no Moodle da materia. Por outra banda, A entrega dos traballos documentais que se realicen nesta materia:a. Solicitarase en formato virtual e/ou soporte informáticob. Realizarase a través de Moodle, en formato dixital sen necesidade de imprimilosDébese ter en conta a importancia dos principios éticos relacionados cos valores de sostibilidade e nos comportamentos persoais e profesionais.Traballarase para identificar e modificar prexuizos e actitudes sexistas, e influirase na contorna para modificalos e fomentar valores de respecto e igualdadeFacilitarase a plena integración do alumnado que por razóns físicas, sensoriais, psíquicas ou socioculturais, experimenten dificultades a un acceso axeitado, igualitario e proveitoso á vida universitaria.

@font-face

{font-family:"Cambria Math";

panose-1:2 4 5 3 5 4 6 3 2 4;

mso-font-charset:0;

mso-generic-font-family:roman;

mso-font-pitch:variable;

mso-font-signature:3 0 0 0 1 0;}@font-face

{font-family:Calibri;

panose-1:2 15 5 2 2 2 4 3 2 4;

mso-font-charset:0;

mso-generic-font-family:swiss;

mso-font-pitch:variable;

mso-font-signature:-536859905 -1073732485 9 0 511 0;}@font-face

{font-family:Optima;

panose-1:2 0 5 3 6 0 0 2 0 4;

mso-font-charset:0;

mso-generic-font-family:auto;

mso-font-pitch:variable;

mso-font-signature:-2147483545 0 0 0 1 0;}p.MsoNormal, li.MsoNormal, div.MsoNormal

{mso-style-unhide:no;

mso-style-qformat:yes;

mso-style-parent:"";

margin-top:6.0pt;

margin-right:0cm;

margin-bottom:6.0pt;

margin-left:0cm;

text-align:justify;

line-height:130%;

mso-pagination:widow-orphan;

font-size:12.0pt;

font-family:Optima;

mso-fareast-font-family:Calibri;

mso-fareast-theme-font:minor-latin;

mso-bidi-font-family:"Times New Roman";

mso-bidi-theme-font:minor-bidi;

mso-ansi-language:ES-TRAD;

mso-fareast-language:EN-US;}.MsoChpDefault


```
{mso-style-type:export-only;  
mso-default-props:yes;  
font-family:Optima;  
mso-ascii-font-family:Optima;  
mso-fareast-font-family:Calibri;  
mso-fareast-theme-font:minor-latin;  
mso-hansi-font-family:Optima;  
mso-bidi-font-family:"Times New Roman";  
mso-bidi-theme-font:minor-bidi;  
mso-ansi-language:ES-TRAD;  
mso-fareast-language:EN-US;}MsoPapDefault  
{mso-style-type:export-only;  
margin-top:6.0pt;  
margin-right:0cm;  
margin-bottom:6.0pt;  
margin-left:0cm;  
text-align:justify;  
line-height:130%;}div.WordSection1  
{page:WordSection1;}
```


(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías